

پښتو

څلورم ټولگی (د دري ژبو لپاره)

پښتو

څلورم ټولگی

(د دري ژبو لپاره)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پښتو

څلورم ټولګی
(د دري ژبو لپاره)

د چاپ کال: ۱۳۹۷ هـ.ش.

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: پښتو

مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو برخې د درسي کتابونو مؤلفین

ادیت کوونکي: د پښتو ژبې د ادیت دپارتمنت غړي

ټولګی: څلورم (د دري ژبو لپاره)

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکوونکي: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۷ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه: بهیر مطبعه

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د درسي کتابونو د چاپ، وپش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د پوهنې

وزارت سره محفوظ دی. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له سرغړوونکو سره

قانوني چلند کېږي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ملي سرود

دا عزت دهر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه پان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایوالله اکبر وایوالله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

د پوهنې د وزیر پیغام

اقراً باسم ربک

د لوی او ښونکي خدای ﷻ شکر په ځای کوو، چې مور ته یې ژوند رابښلی، او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهی لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنگه چې ټولو ته ښکاره ده ۱۳۹۷ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدينو شوراگانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږگونې بنسټيز عناصر بلل کيږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټيزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنگه په ښوونځیو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونیزو تاسیساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. مور په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نشو.

پورتنیو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توگه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هیله کوم، چې د هېواد بچیانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېږدولو کې، هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د یوه فعال او په دیني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زیار او کوشښ وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤولیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې گران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولني متمدن او گټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانگه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه گټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د څیرکو او فعالو گډونوالو په توگه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدریس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه سترې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷻ له دربار څخه دوی ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وگړي یې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

فهرست

مخونه	سرليكونه	شمبره
۱	الله جل جلاله	۱
۳	حضرت محمد ﷺ	۲
۵	د پښتو ژبې هغه توري...	۳
۷	زموږ ټولگي	۴
۹	خبرې اترې	۵
۱۱	ډېر لگښت	۶
۱۳	روغتيا	۷
۱۵	ساده کلمې	۸
۱۷	خبرې اترې	۹
۱۹	زموږ کورنۍ	۱۰
۲۱	خبرې اترې	۱۱
۲۳	زموږ ښوونځي	۱۲
۲۵	خبرې اترې	۱۳
۲۷	باغ	۱۴
۲۹	ښوونکي او زده کوونکي	۱۵

مخونه	سر ليكونه	شمبره
۳۱	خوارپه	۱۶
۳۳	غنم	۱۷
۳۵	خبرې اترې	۱۸
۳۷	غانسونه	۱۹
۳۹	بڼه زده كوونكي	۲۰
۴۱	ځاله	۲۱
۴۳	كوتره او مېړۍ	۲۲
۴۵	نوي زده كوونكي	۲۳
۴۷	زده كوونكي په كور كې	۲۴
۴۹	سېلاب	۲۵
۵۱	مرسته	۲۶
۵۳	ژوند	۲۷
۵۵	له ناروغيو مخنيوي	۲۸

الله جل جلاله

موخه: د دغه لوست موخه د الله جل جلاله په يووالي ايمان درلودل دي.

پوښتنه:

مور او تاسې د چا بنده گان يو؟

الله جل جلاله يو دی. شريك نه لري.

مور د الله جل جلاله بندگان يو.

مور مسلمانان يو. د الله جل جلاله عبادت کوو. زموږ نېک عملونه د الله جل جلاله عبادت دی.

مرکه:

تور يالی: زلميه! مور چا پيدا کړي يو؟

زلمی: مور الله جل جلاله پيدا کړي يو.

تور يالی: زلميه! مور د چا عبادت کوو؟

زلمی: مور د الله جل جلاله عبادت کوو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي وروسته په مناسب اواز سره متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره لوست ولولي، نور دې ورته غوږ ونیسي، بنوونکي دې مرسته کوي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې ورته جملې وويي او بل دې د املا په توگه پر تختې وليکي، بنوونکي دې ورسره مرسته وکړي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د ټولگي مخې ته راشي، د الله ﷻ د یووالي په اړه دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي.

لغت معنا

مخلوق	افریده شده
عبادت	ستایش، پرستش، بنده گی

زده کوونکي دې په کورونو کې متن ښه ولولي او بیا دې په کتابچو کې وليکي.

حضرت محمد ﷺ

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د حضرت محمد ﷺ پېژندل.

پوښتنې:

– آیا تاسو خپل پیغمبر حضرت محمد ﷺ پېژنئ؟

– مور او تاسې د چا امتیان یو؟

حضرت محمد ﷺ د الله ﷻ بنده او پیغمبر دی.

د حضرت محمد ﷺ د پلار نوم عبد الله و.

حضرت محمد ﷺ د نبو اخلاقو خاوند و.

زموږ پیغمبر ﷺ ته ماشومان ډېر گران وو.

پر مور هم خپل پیغمبر ﷺ گران دی.

مور د خپل پیغمبر ﷺ اطاعت کوو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته په مناسب اواز سره متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي په مخ کې متن ولولي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې ورته یوه جمله وويي او بل دې د املا په توگه پر تختې وليکي، نور دې په کتابچو کې وليکي.

لغت

اطاعت

معنا

فرمانبرداري

زده کوونکي دې په کورونو کې متن ښه ولولي او بیا دې په کتابچو کې وليکي.

د پښتو ژبې هغه توري چې په دري او عربي ژبو کې نشته

موخه: د پښتو د تورو د غبرونو سم ادا کول او سم لیکل.

تاسو له چا سره کله هم پر پښتو ژبه خبرې کړي دي؟

ڼ	ښ	ږ	ډ	ح	خ	ت
---	---	---	---	---	---	---

ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت
خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ
ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح
ډ	ډ	ډ	ډ	ډ	ډ	ډ
ږ	ږ	ږ	ږ	ږ	ږ	ږ
ښ	ښ	ښ	ښ	ښ	ښ	ښ
ڼ	ڼ	ڼ	ڼ	ڼ	ڼ	ڼ

- یو زده کوونکی دې توري د کتاب له مخې ولولي، نور دې ورته غور ونيسي.

- یو زده کوونکی دې د ټولگي مخې ته راشي، توري دې د کتاب له مخې ولولي، نور دې ورپسې تکرار کړي.

- زده کوونکي دې په وار سره توري ولولي او بیا دې یو یو پر تختې وليکي.

- یو زده کوونکی دې توري پر تختې وليکي، بل دې ولولي او نور دې ورپسې تکرار کړي.

د پښتو توري په کلمو کې

ټ	ټولگی
خ	خپلی
ځ	ځنگل
د	دند
ړ	ړوند
ږ	ږلی
ښ	ښکلا
ڼ	پاڼه

زده کوونکي دې د پښتو خاص او ځانگړي توري له یاده زده او بیا دې په کتابچو کې وليکي، بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته تکرار کړي.

زموږ ټولگي

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ساده کلمو زده کول.

پوښتنه:

ستاسو په ټولگي کې ټول څو تنه دي؟

موږ په نوي ټولگي کې ناست يو. دا څلورم ټولگي دی.

هر مضمون د يوه ښوونکي له خوا تدرسيږي.

ايمل زموږ د پښتو مضمون ښوونکی دی.

ډېر ښه سړی دی. موږ ته ښه لوست وايي.

پر موږ خپل ښوونکی گران دی.

خبره يې منو، خپل لوست په مينه لولو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته په چوپتیا سره لوست ولولي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د لوست متن دې ولولي.
- دوه، دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې ورته یوه جمله له کتاب څخه ولولي، بل دې د تختې پرمخ د املا په توگه ولیکي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د (ورځ، جوړ، پیل) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي نور دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

معنا	لغت
نتیجه	پایله
مشکلات	ستونزې
سال	کال
صنف	ټولگی
معلم	بنوونکی
شاگردان	زده کوونکي

- ټول زده کوونکي دې د (ټولگی، ناست، ولاړ، څلورم) کلمې په خپلو کتابچو کې ولیکي بیا دې په جملو کې وکاروي.

خبرې اترې

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د خبرو كولو وړتيا ترلاسه كول.

پوښتنه:

تاسې نن له چا سره خبرې اترې كړې دي؟

سليمان: عبدالرحمانه وروره! سترې مه شپې.

عبدالرحمان: سليمان ته هم سترې مه شپې.

سليمان: عبدالرحمانه زه نن ښوونځي ته ځم.

عبدالرحمان: زه هم ځم.

سليمان: ته په كوم ټولگي كې يې؟

عبدالرحمان: زه په څلورم (ب) ټولگي كې يم.

سليمان: ډير ښه، عبدالرحمانه كورنۍ دنده دې ترسره كړې ده؟

عبدالرحمان: هو! كورنۍ دنده مې ترسره كړې ده.

سليمان: ما هم خپله كورنۍ دنده ترسره كړې ده.

عبدالرحمانه: ډيره ښه ده. د خداي په امان.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د لوست متن دې ولولي،
بنوونکی ورسره مرسته کوي.

- دوه دوه زده کوونکي دې د بنوونکي په مرسته په خپل منځ کې خبرې اترې وکړي.

- دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې ورڅخه پوښتنې وکړي، بل دې
ځوابونه ورکړي، نور دې ورته غور ونیسي.

- دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې د کتاب له متن څخه ورته یوه
جمله وويي، بل دې د تختې پرمخ وليکي، نور زده کوونکي دې د تختې له مخې په
کتابچو کې وليکي.

لغت معنا

ودان آباد

پرونی دیروز

دنده وظیفه

ټول زده کوونکي دې لوست ته ورته د خبرو اترو په شکل په خپلو کتابچو کې څو کړنې
ولیکي.

دېر لگښت (اسراف)

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د دېر لگښت په زيانونو پوهېدل.

پوښتنې:

د بې ځايه او دېر لگښت په اړه څوك څه ويلي شي؟

- بې ځايه لگښت (اسراف) ښه كار نه دى.
- د هر شي په لگښت كې بايد پام وشي.
- د اوبو له اخیستلو وروسته بايد نل بند شي.
- له اړتيا پرته بايد كروپونه ونه لگول شي.
- د اسلام پاك دين هم بې ځايه مصرف منع كړى دى.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته نوی لوست ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د (لگښت، اړتیا، بې ځایه) کلمې د تختې پرمخ معنا او په جملو کې استعمال کړي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره لاندې نیمگړې جملې په مناسبو کلمو ډکې کړي.

- بې ځایه لگښت نه دی.
- د هر شي په لگښت کې بایدوشي.
- له اړتیا پرته باید څراغونه.....لگول شي.
- موز باید خپل لگښت تهپاملرنه وکړو.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د ټولگي مخې ته راشي، د ډیر او بې ځایه لگښت په اړه دې خبرې وکړي.

معنا	لغت
مصرف	لگښت
توجه	پاملرنه

زده کوونکي دې د بې ځایه لگښت په اړه خو جملې په کتابچو کې وليکي.

روغتيا

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د خپلې روغتيا په ساتنه پوهېدل.

پوښتنه:

تاسې خپلې روغتيا ساتنې ته څه ډول پاملرنه کوئ؟

روغتيا د خداى ﷻ نعمت دى. مور بايد خپلې روغتيا ته پاملرنه وکړو، هره ورځ سپورت وکړو، غاښونه پر مسواک يا برس پريمينځو، خپل بدن او کالي پاک وساتو. ناپاک شيان ونه خورو. مېوې او سابه پاک پريمينځو، په چټلو اوبوکې لوبې ونه کړو. که ناروغه شو، بايد ډاکټر ته ولاړ شو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د (سپورت، اړتیا، مسواک، برس) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال او نور دې په کتابچو کې وليکي.

- درې زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، په وار سره دې د خپلې روغتيا ساتنې په اړه خبرې وکړي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د تختې پرمخ لاندې نيمگړې جملې بشپړې کړي.

• مور بايد خپلې روغتيا ته وکړو.

• ناپاک شيان ونه خورو.

معنا

لغت

صحت

روغتيا

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د روغتيا په اړه څو جملې وليکي، بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته ولولي.

ساده کلمې

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د کلمې پیژندل.

احمد، قلم، کتاب، میز...

پوښتنه:

تاسو پوهیږئ چې کلمې څنګه او له څه شي جوړېږي؟

هر معنا لرونکی لفظ چې په یو وار له خولې راوځي او د ویشلو وړ نه وي، ساده کلمه بلل کېږي.

لکه: احمد، محمود، قلم، کتاب، میز او نور.

کلمې له تورو جوړېږي او توري زموږ له خولې څخه د راوتلو غږونو انځورونه دي. په دې معنا چې له تورو کلمې جوړېږي.

لکه: کور، اوبه، قلم، بکس او نور.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته په خپل منځ کې متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د متن یوه، یوه کرښه ولولي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې ورته یوه جمله ووايي، بل دې پرتختې د املا په توګه وليکي، نور دې هغه د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، د (قلم، کتاب، میز) کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، دوی ساده کلمې دې پرتختې وليکي.

معنا

حروف

لغت

توري

ټول زده کوونکي دې څلور څلور ساده کلمې په جملو کې وکاروي، بله ورځ دې په ټولګي کې نورو ته ولولي.

خبرې اترې

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او دخبرو اترو له لارې د ژبې زده كول.

پوښتنه:

آيا تاسو له چا سره د خبرو اترو له لارې ستونزه حل كړې ده؟

ملالی: زرغونې سترې مه شي!

زرغونه: ته هم سترې مه شي.

ملالی: خوشحاله اوسې.

زرغونه: نن څه كار كوي؟

ملالی: خپلې كورنۍ دندې ترسره كوم.

زرغونه: د كور په كارونو كې له مور سره كومك كوي؟

ملالی: هو: د كور په كار كې له مور سره مرسته كوم.

زرغونه: زه هم د كور په كارونو كې مرسته كوم.

ملالی: د خدای په امان، په مخه دي ښه.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته پورتنی لوست په پټه خوله ولولي.

- دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، پورتنی دیالوگ دې په خپل منځ کې تمثیل کړي.

- دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې ورته دوې جملې ولولي او هغه بل دې د املا په توگه پرتختې ولیکي، نور زده کوونکي دې هغه د تختې له مخې ولیکي، ښوونکی دې څارنه او مرسته وکړي.

- څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي (مرسته، سترگې او خور) کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.

معنا

لغت

وظیفه

دنده

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې په خپله خوښه پورتنی دیالوگ ته ورته یو دیالوگ په خپلو کتابچو کې ولیکي، بله ورځ دې دوه دوه تنه د نورو په وړاندې تمثیل کړي.

زمور کورنۍ

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خپلې کورنۍ پیژندل.

پوښتنه:

تاسو په کور کې یو له بل سره څه ډول مرسته کوئ؟
 زه میرویس د څلورم ټولګي زده کوونکی یم، په کورنۍ کې له مور، پلار،
 یوه ورور (اتل) او دوو خويندو (غوټۍ او زرمینې) سره یو ځای ژوند کوم.
 مور د (زردالو او منو) یو باغ لرو، مور او پلار مې دواړه ښوونکي دي، ورور
 مې د ساینس پوهنځي د دریم ټولګي محصل دی. خويندې مې په اووم
 او پنځم ټولګيو کې زده کړې کوي.
 مور او پلار مې چې له ښوونځي څخه کورته راشي، له ما او خويندو سره
 مې په درسونو کې مرسته کوي. ټول په ګډه د کور او باغ کارونه ترسره
 کوو، ټول خوښ او خوشحاله ژوند کوو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته متن په چوپتیا سره ولولي.
 - خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د متن یوه، یوه کرښه دې ولولي.

- درې زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، هر یو دې د خپلې کورنۍ غړي نورو ته ور وپېژني.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د (کور، خور او ورور) کلمې دې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال کړي، نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

- درې زده کوونکي دې په وار سره د لاندنیو جملو تش ځایونه په مناسبو کلمو سره ډک کړي.

- زه میرویس د څلورم ټولگي یم.
- مور او پلار مې دواړه دي.
- ټول خوښ او خوشحاله کوو.

معنا

لغت

باهم	گډه
کمک	مرسته
خانه	کور

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د خپلې کورنۍ او د کورنۍ د غړو په باب معلومات ولیکي، بله ورځ دې نورو ته ولولي.

خبرې اترې

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو زده کول.

پوښتنه:

تاسو نن د کورنۍ له غړو سره خبرې اترې کړي دي؟

زرمینه: غوټۍ خورې السلام عليكم.

غوټۍ: خورې وعلیکم السلام.

زرمینه: خورې تاسو نن څه کار کوئ؟

غوټۍ: گرانې زه کالي مینځم.

زرمینه: خورې زه درسره مرسته وکړم؟

غوټۍ: گرانې قربان دې شم، دومره ډېر نه دي، مننه.

زرمینه: ښه چې داسې ده، د خدای په آمان

غوټۍ: خور جانې د بیا لیدو په هیله، د خدای په آمان

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته پورتنی ډيالوگ ولولي.

- دوه تنه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، پورتنی خبرې اترې دې د نورو په وړاندې په تمثيلي بڼه اجرا کړي.

- دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي او په خپل منځ کې دې يو ډيالوگ تمثيل کړي، ښوونکی دې مرسته او څارنه کوي.

- دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، په وار سره دې د (مرستې، غرمې) کلمې په جملو کې استعمال کړي.

لغت **معنا**

غرمه چاشت

کالي لباس

ټول زده کوونکي دې په خپله خوښه په خپلو کتابچو کې يو يو ډيالوگ وليکي، بله ورځ دې د يوه تن په مرسته د نورو په وړاندې تمثيل کړي.

زموږ ښوونځي

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د ژبې زده كول.

پوښتنه:

تاسو په ښوونځي کوم کوم کارونه ترسره کوئ؟

موږ ډېر ښه ښوونځي لرو، په ښوونځي کې گلان، شنې ونې او روانې اوبه شته، زموږ ښوونځي د کريکټ، واليبال او فوټبال لوبو لپاره ميدانونه لري. د کريکټ، واليبال او فوټبال ډلې د ښوونځي په ميدانونو کې لوبې کوي. موږ هم د سپورټ په ساعت کې له دې ميدانونو څخه گټه اخلو او په کې لوبې کوو. موږ خپل ښوونځي او ټولگي پاک ساتو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته متن ولولي.
- درې زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د تختې پرمخ دې د ښوونځي په اړه په خپله خوښه يوه يوه جمله وليکي.
- دوه، دوه زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، يو دې ورته د کتاب له مخې يوه يوه جمله ووايي، بل دې پرتختې وليکي، نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي، ښوونکي دې مرسته او څارنه وکړي.
- خو زده کوونکي دې په وار سره د لاندېنيو جملو تش ځايونه د تختې پر مخ په مناسبو کلمو ډک کړي.

- مور ډير ښه لرو.
- په ښوونځي کې گلان، شنې ونې او روانې شته.
- مور خپل ښوونځی او ټولگی ساتو.

لغت معنا

ښوونځی	مکتب
ټولگی	صنف
شین	سبز

کورنی دنده:

زده کوونکي دې پورته لغتونه په خپلو کتابچو کې وليکي.

خبرې اترې

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او خبرو اترو له لارې د ژبې زده كول.

پوښتنه:

آيا تاسو نن له چا سره خبرې اترې كړي دي؟

اجمل: ايمله! سترې مه شپې.

ايمل: په خير اوسې.

اجمل: ايمله! چپرته ځي؟

ايمل: ټولگي ته ځم.

اجمل: ايمله! لومړی ساعت كوم مضمون لرو؟

ايمل: د پښتو مضمون دی، ته چپرته ځي؟

اجمل: زه هغه دوکان ته ځم.

ايمل: په دوکان كې څه كوي؟

اجمل: له دوکان څخه قلم اخلم او بيا درځم.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته په خپل منځ کې خبرې اترې وکړي.

- زده کوونکي دې په خپل منځ کې پورتنۍ خبرې اترې تمثيل کړي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، يو دې ورته يوه جمله د املا په توگه ولولي، هغه بل دې د تختې پرمخ وليکي.

- څو زده کوونکي دې په وار سره د (ساعت، مضمون، قلم) کلمې په جملو کې وکاروي، نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي او خبرې اترې دې تمثيل کړي.

معنا	لغت
اول	لومړی
کجا	چېرته
می روم	ځم

زده کوونکي دې د نن ورځې لوست په خپلو کتابچو کې وليکي او په بل درسي ساعت کې له ځان سره راوړي.

باغ

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د باغ پر گټو پوهيدل.

پوښتنه:

په پورته انځور کې څه شی وینئ؟

د گلالۍ کورنۍ یو باغ لري، د دوی په باغ کې د گلانو بوټي او مېوه لرونکي ونې، لکه (زردالو، شفتالو، الوچې او مڼې) شته.

د دوی ټوله کورنۍ یو د بل په مرسته د ونو او گلانو پالنه او روزنه کوي. دوی له باغ څخه ښه حاصل اخلي، له دې لارې څخه د ژوند اړتیاوې پوره کوي. د گلالۍ کورنۍ د گډ کار او زیار له برکته آرام او خوشحاله ژوند کوي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي وروسته متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د (بوټي، ژوند، میوه) کلمې په جملو کې وکاروي او نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د باغ او ونو د گټو په اړه دې خبرې وکړي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د تختې پرمخ لاندې نیمگړې جملې بشپړې کړي.

- د گلالی کورنۍ یو لري.
- له دې لارې د ژوند پوره کوي.
- د گله کار او زیار له برکته آرام او خوشحاله لري.

معنا	لغت
می فروشد	پلوري
کوشش	زیار
ضرورتها	اړتیاوې

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د څلورو څلورو ونو نومونه وليکي، بله ورځ دې ټولگي ته راوړي او نورو ته دې ولولي.

ښوونکی او زده کوونکی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ژبې زده کول.

پوښتنې:

- څوک تاسو ته په ټولګي کې لوست وايي؟

ساعت اووه بجې وې، ښوونکی ټولګي ته راننوت، له سلام او لنډې پوښتنې، او حاضري اخیستلو څخه وروسته یې د کورنۍ دندې پر کتلو پیل وکړ، کله چې یې د میوند کورنۍ دنده ولیده، ډیر خوشحاله شو، میوند ته یې ډېر افرین ووايه، زده کوونکو ته یې لارښوونه وکړه چې میوند ته چک چکې وکړي.

ښوونکي مور ټول وهڅولو چې خپلې کورنۍ وظیفې په ښه توګه سرته

ورسو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي وروسته متن ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د (ساعت، دنده، چک چک) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال کړي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د تختې مخې ته راشي، د کتاب له مخې دې یوه یوه جمله پرتختې وليکي.

- خو زده کوونکي دې په وارسره د لاندېنيو جملو تش ځایونه په مناسبو کلمو ډک کړي.

- بنوونکی ټولگي ته
- میوند ته یې ډیر وویل
- بنوونکي میوند ډیر

معنا	لغت
وظیفه	دنده:
تشویق کردن	هڅول
داخل شد	ننوت

زده کوونکي دې د خو بنوونکو نومونه په کتابچو کې وليکي.

خواره

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خوړو پر گټو پوهېدل.

پوښتنه:

تاسو په کورونو کې له کومو خوړو څخه گټه اخلئ؟

ټول ژوندي موجودات خوړو او اوبو ته اړتیا لري، له خوړو پرته ژوند نه کېږي، ددې له پاره چې مور خپل ژوند ته دوام ورکړو، خوړو ته اړتیا لرو. مور باید تل داسې خواړه وخورو چې پاک او د بدن د اړتیا وړ شيان ولري. شپږې، هگۍ او د ډول ډول مېوو او سابو خوړل بدن ته گټه رسوي. خواړه زموږ بدن ته انرژي او د کار توان ورکوي. مور باید تل پاک خواړه او پاکې مېوې وخورو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په چوپتیا سره متن ولولي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې ورته یوه جمله د املا په بڼه ولولي، بل دې پرتختې ولیکي او نور دې په کتابچو کې ولیکي.

- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د (اړتیا، هگۍ، گټه) کلمې دې په جملو کې استعمال کړي او نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

- څو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د خوړو د گټو په اړه دې خبرې وکړي.

معنا	لغت
فایده	گټه
ضرورت	اړتیا
طاقت	توان

زده کوونکي دې په کورونو کې متن ولولي، بیا دې درې درې جملې د خوړو د گټو په اړوند ولیکي، بله ورځ دې ټولگي ته راوړي او نورو ته دې ولولي.

غنم

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د غنمو پيژندل.

پوښتنه:

آيا تاسو كله د غنمو كرل ليدلي دي؟

غنم يو گټور نبات دی چې زموږ د خوړو لويه او ارزښتناکه برخه جوړوي. زموږ د هېواد په ډېرو برخو کې غنم کرل کېږي. كله چې غنم له ځمکې څخه ترلاسه شي، بيا يې په ژرنده کې اوږه کوي، له خميره کېدو وروسته ورڅخه ډوډۍ پخېږي. غنم ډېر ډولونه لري، لکه: سره غنم، سپين غنم او نور چې هر ډول ځانته خصوصيات لري. موږ په کرنه کې له خپلې کورنۍ سره مرسته کوو او خپل درسونه هم لولو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته یو د بل په مرسته لوست ولولي.

- درې تنه زده کوونکي دې په خپله خوښه په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د (غنم، ډوډۍ، مرسته) کلمې دې په جملو کې استعمال کړي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې ورته د کتاب له مخې یوه جمله ولولي، هغه بل دې پرتختې د املا په ډول وليکي، نور زده کوونکي دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- دوه زده کوونکي دې په خپله خوښه په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د غنمو په هکله دې نورو ته معلومات ورکړي.

لغت	معنا
کرنه	کشت و زراعت
ارزښتناکه	قيمتي

زده کوونکي دې د کورنۍ د غړو په مرسته د غنمو په هکله په خپلو کتابچو کې دوي دوي لندې جملې وليکي، بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته واوروي.

خبرې اترې

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د خبرو زده کول.

څوک ویلي شي خلک د څه لپاره په خپلو منځونو کې خبرې کوي؟

توریالی: زلمیه! السلام علیکم

زلمی: وعلیکم السلام

توریالی: زلمیه: دا ستا ورور دی؟

زلمی: هو! دا زما ورور دی.

توریالی: ستا ورور څه کار کوي؟

زلمی: زما ورور په نهم ټولګي کې دی.

توریالی: څوک له تاسو سره په لوستونو کې مرسته کوي؟

زلمی: زموږ سره په لوستونو کې زما ورور مرسته کوي.

توریالی: زلمیه! غرمه له ما سره لاړشه؟

زلمی: وروره! ډیره مننه، د خدای په آمان.

توریالی: د خدای په آمان، په مخه مو بڼه،

- خو زده کوونکي دې په وار سره د لوست یوه، یوه جمله د کتاب له مخې ولولي.
- زده کوونکي دې په وارسره له پورتنی لوست څخه یوه، یوه جمله پرتختې ولیکي، نور دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.
- دوه زده کوونکي دې پورتنی خبرې د نورو په وړاندې تمثیل کړي، نور دې ورته غوږ ونیسي.
- دوه زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د خبرو اترو په اړوند دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي، بنوونکی دې مرسته او څارنه کوي.

معنا	لغت
تشکر	مننه
کمک	مرسته
برادر	ورور!
چاشت	غرمه

- زده کوونکي دې پورتنی متن ولولي، بیا دې، دې ته ورته (ډيالوګ) په خپلو کتابچو کې ولیکي، بله ورځ دې د نورو په وړاندې د یوه بل تن په مرسته تمثیل کړي.

غابښونه

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د غابښونو پر ساتلو پوهيدل.

پوښتنه:

د غابښونو پاک ساتل څه گټې لري؟

غابښونه د الله ﷻ يو لوی نعمت دی، د خوړو د ژوولو وسپله ده. ددې لپاره چې غابښونه مو خراب نه شي، بايد هر سهار غابښونه پرمسواک او يا کریم او برس سره پريمینځو. د غابښونو برس کول ډيرې گټې لري او مور له ډول ډول ناروغيو او د غابښونو له خرابېدو څخه ساتي. مور بايد تل خپل غابښونه پاک وساتو، ترڅو روغتيا ته موزيان ونه رسېږي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي وروسته د یو بل په مرسته متن ولولي.

- دوه زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي او د غابنونو د پاک ساتلو پر گټو دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي.

- دوه دوه زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، یو دې ورته یوه جمله د کتاب له مخې ووايي، بل دې د املا په توگه پرتختې ولیکي، نور دې په خپلو کتابچو کې ولیکي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د غابنونو د پاک ساتلو په باره کې یوه یوه گټه نورو ته په گوته کړي.

معنا	لغت
جویدن	ژوول
صبح	سهار
امراض	ناروغیو
همیشه	تل

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د غابنونو د پاک ساتلو په اړوند دوی دوی کړنې ولیکي، بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته واوروي.

بڼه زده کوونکی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د بڼه زده کوونکي په صفتونو پوهېدل.

پوښتنه:

په پورتنی انځور کې څه وینئ؟

هغه څوک چې بڼه او نیک اخلاق ولري، بڼه زده کوونکی دی، پر هر چا سلام اچوي او د هر چا درناوی کوي، له نورو سره مینه کوي او د چا بې احترامی نه کوي.

بڼه زده کوونکی د کور په کارونو کې فعاله ونډه اخلي. پر خپل وخت درسونه لولي او کورنۍ دندې ترسره کوي. له دې امله پر هر چا گران او په ښوونځي کې بريالی وي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په خپلو منځونو کې متن ولولي.

- څو زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، د کتاب له مخې دې یوه یوه جمله پر تختې وليکي، نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- دوه دوه زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي. یو دې د کتاب له مخې ورته یوه جمله وويي او بل دې د املا په توگه پر تختې وليکي او نور دې په کتابچو کې وليکي.

- یو تن دې د ټولگي مخې ته راشي او د ښه زده کوونکي په اړه دې نورو ته خبرې وکړي.

لغت	معنا
ښه	خوب
ونډه	سهم
بريالی	کامياب
مينه	محبت

زده کوونکي دې متن ولولي، په خپلو کتابچو کې دې د ښه زده کوونکي څو صفتونه په خپله خوښه وليکي. بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته واوروي.

خاله

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او له زهر لرونکو حشراتو څخه ځان ساتل.

پوښتنه:

تاسو کله د مرغانو ځالي لېدلې دي؟

ټول الوتونکي د ژوند د دوام له پاره ځالي جوړوي، په ځالو کې هگۍ اچوي او بیا له هگيو څخه بچي را ووځي. ځینې الوتونکي په ونو، ځینې نور یې د ځمکې پرمخ پټ ځای او یو شمېر یې د غرونو په لوړو برخو کې ځالي جوړوي.

کله کله ماران او نور حیوانات د الوتونکو هگۍ او بچي خوري، ډېر وخت ماران د الوتونکو په ځالو کې ځانونه پټوي، ددې لپاره چې ماران یې ونه چيچي، هوبسيار ماشومان او زده کوونکي د الوتونکو ځالو ته لاس نه

وروري.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته لوست ولولي.

- درې تنه زده کوونکي دې په وار سره د (هگي، دوام، ژوند) کلمې د تختې پرمخ په جملو کې وکاروي او نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- دوه دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، يو دې د کتاب له مخې ورته يوه جمله ولولي او بل دې د املا په توگه پرتختې وليکي، ښوونکي مرسته او څارنه کوي.
- دوه زده کوونکي دې په وار سره د ځالې په اړوند په خپله خوښه پرتختې يوه يوه جمله وليکي.

- دوه زده کوونکي دې په وار سره د الوتونکو په څالو کې د لاس وهلو د زيانونو په اړوند خبرې وکړي.

لغت	معنا
ځاله	اشيانه
هگي	تخم
هوبنيار	هوشيار

زده کوونکي دې متن ولولي، بيا دې د ځالې په اړوند دوې کرښې وليکي او بله ورځ دې نورو ته واوروي.

کوتره او مېړی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د مرستې پر مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

تاسو کوم الوتونکی له مرگ څخه ژغورلی دی؟

یوې کوترې په اوبو کې یو مېړی ولید. نژدې و چې مېړی په اوبو کې ډوب شي. کوترې د ونې یوه پاڼه په اوبو کې د مېړي مخې ته واچوله. مېړی پر پاڼه وخوت او له مرگ څخه بچ شو، بله ورځ ښکاري کوتره په نښه کړه. د مېړي ورته پام شو او د ښکاري پښه یې وچيچله. د ښکاري لاسونه ورپرېدېدل. نښه یې خطا شوه او کوتره والوته. باید مور له کمزورو سره مرسته وکړو چې د دنیا او اخرت گټې مو په برخه شي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته په خپل منځ کې لوست ولولي.

- زده کوونکي دې پر ډلو وویشل شي، هره ډله دې لوست په خپل منځ کې ولولي، بیا دې د هرې ډلې استازی په وار سره د لوست یوه یوه برخه ولولي.

- دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې ورته د کتاب له مخې دوې جملې ولولي او بل دې د املا په ډول پرتختې وليکي.

- درې زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د کپسې په اړه دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي، ښوونکي دې مرسته او څارنه وکړي.

معنا

لغت

غرق	ډوب
برگ	پاڼه
نشان	نښه
مورچه	مېړی
شکارچي	ښکاري
گزیدن	چیچل

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې پورتنۍ کیسه ولولي، بیا دې هر یو په خپلو کتابچو کې وليکي او بله ورځ دې په ټولگي کې نورو ته واوروي.

نوی زده کوونکی

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د ژبې زده کول.

پوښتنه:

له تاسو څخه کوم یوه بل ښوونځي ته سه پارچه اخیستې ده؟

پرون زموږ ټولگي ته یو نوی زده کوونکی راغی، دده نوم ایمل و، له ټولو ټولگیوالو سره یې ستړي مشي وکړه، له ستړي مشي وروسته زموږ د ټولگي کپتان د نورو په استازیتوب له هغه سره په درسونو کې د هر ډول مرستې ژمنه وکړه، ایمل هم ورڅخه ډیره مننه وکړه او د دوی له مینې او محبت څخه ډیر خوشحاله شو.

- زده کوونکی دې له بنوونکی وروسته لوست ولولي.
- درې زده کوونکی دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، د (پرون، ژمنه، کپتان) کلمې دې پرتختې په جملو کې استعمال کړي، نور دې هغه د تختې له مخې په کتابچو کې وليکي.
- دوه دوه زده کوونکی دې د تختې مخې ته راشي، یو دې ورته د کتاب له مخې یوه جمله ولولي، بل دې د املا په ډول پرتختې وليکي، نور دې د تختې له مخې په کتابچو کې وليکي.
- دوه زده کوونکی دې په خپله خوښه د ټولګي مخې ته راشي، په وار سره دې له خپلو ټولګيوالو سره د مرستې په باب خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونيسي، بنوونکی دې مرسته او څارنه وکړي.

معنا	لغت
نماینده	استازی
وعده	ژمنه
دیروز	پرون

- زده کوونکی دې په خپلو کتابچو کې د لوست په هکله دوې دوې کرښې وليکي، بله ورځ دې په ټولګي کې نورو ته واوروي.

زده کوونکی په کور کې

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د ژبې زده کول.

پوښتنه:

تاسو په کور کې له چا سره مرسته کوئ؟

زما نوم توريالی دی. زه له خپلو درسونو سره ډېره مينه لرم. کله چې له ښوونځي څخه کور ته راشم، له خپلې کورنۍ سره يو ځای ډوډۍ خورم. د لمانځه له ادا کولو وروسته خپلې کورنۍ دندې ترسره کوم. که په لوست کې ستونزه ولرم، له خپل پلار او مور څخه مرسته غواړم. له کورنۍ دندې وروسته له مور او پلار سره په کارونو کې مرسته کوم. مور د کورنۍ غړي يو له بل سره مينه لرو او خوشحاله ژوند کوو.

- زده کوونکي دې له بنوونکي څخه وروسته لوست ولولي.
- دوه زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، لاندې نیمګړې جملې دې پر تختې وليکي او بشپړې دې کړي. نور زده کوونکي دې هغه په کتابچو کې وليکي.
- زه له خپلو درسونو سره لرم.
- زما نوم دی.
- بیا له کورنۍ سره یو ځای خورم.
- دوه دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي. یو دې د کتاب له مخې یوه جمله ولولي، بل دې د املا په ډول پرتختې وليکي او نور دې هغه په کتابچو کې وليکي.
- دوه زده کوونکي دې په وارسره په کور کې له مور او پلار سره د مرستې په باب خبرې وکړي او نور دې ورته غوږ ونیسي.

معنا	لغت
مشکل	ستونزه
نماز	لمونځ
نان	ډوډۍ
اعضا	غړي
وظیفه خانگی	کورنۍ دنده

- زده کوونکي دې په کورونو کې لوست ښه ولولي، بیا دې له لوست څخه درې درې کرښې وليکي، بله ورځ دې ټولګي ته راوړي او نورو ته دې واوروي.

سېلاب

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او د سېلاب له زيانونو څخه د ځان ساتلو پر لارو چارو

پوهيدل.

پوښتنه:

تاسو کله د سېلاب له خطر سره مخامخ شوي ياست؟

پسرلی د بارانونو موسم دی، په دې وخت کې باران اوري، سېلابونه جوړوي، خو ډير سېلابونه د اوري په موسم کې د ډېر او تيز اورښت له امله رامنځ ته کېږي، هرڅه، لکه: کورونه، کرنيزې ځمکې، ونې او بوتې له ځان سره وړي.

له دې امله بايد زده کوونکي د تېز باران پر وخت ځانونه امن ځای ته ورسوي، د پلونو لاندې ونه درېږي او له هغو ځايونو څخه چې د سېلاب د راوتلو امکان ولري، ځانونه لوړو ځايونو ته ورسوي، ترڅو ورته زيان ونه رسېږي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته متن په خپل منځ کې ولولي.

- خو زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، د متن یوه یوه جمله دې پرتختې وليکي، نور دې په خپلو کتابچو کې وليکي.

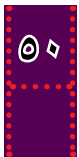
- خو زده کوونکي دې د ټولگي مخې ته راشي، په وار سره دې د سپلاب په اړوند نورو ته معلومات ورکړي.

- خو زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، په وار سره دې د (موسم، اورښت، باران، سپلاب) کلمې په جملو کې وکاروي.

معنا	لغت
باران	اورښت
شدید	تېز
اندازه	کچه

زده کوونکي دې په خپلو کتابچو کې د سپلاب په هکله یوه یوه کرښه وليکي او بله ورځ دې نورو ته واوروي.

مرسته

موخه: د متن سم لوستل، لیکل او د مرستې پر مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

ستاسې په فکر کوم کسان مرستې ته اړتیا لري؟

زرغونه او ملاله ښوونځي ته روانې وې، وې لیدل چې یوه نجلۍ (گلالی) پر ځمکه ولویده، وې ژړل. زرغونې ورته وویل: پروا مه کوه، ژاړه مه، زه به ستا کتابونه در ټول کړم.

زرغونې د گلالی کتابونه ورټول کړل او کالي یې ورپاک کړل. بیا یې گلالی ته وویل: څه چې ښوونځي ته ولاړې شو، ځکه ډیر لږ وخت پاتې دی، لوست پیل کړي. زرغونې وویل: زموږ وظیفه ده چې د اړتیا په وخت کې له هر چا سره مرسته وکړو.

- زده کوونکي دې له ښوونکي وروسته لوست ولولي.

- درې زده کوونکي دې په وار سره د ټولگي مخې ته راشي، لاندې نیمگړې جملې دې په مناسبو کلمو سره بشپړې کړي.

- زرغونه او ملالی ته روانې وې.
- زه به ستا درټول کړم.
- ځکه ډېر لږ وخت دی.

- دوه دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې ورته یوه جمله له کتاب څخه ولولي او بل دې پرتختې وليکي.

- دوه زده کوونکي دې په وار سره د مرستې په باب خبرې وکړي.

معنا	لغت
گریه	ژړا
شروع	پیل

زده کوونکي دې لوست ولولي، بیا دې په خپلو کتابچو کې د مرستې په هکله درې درې کړنې وليکي او بله ورځ دې نورو ته واوروي.

ژوند

موخه: د متن سم لوستل، ليكل او د ژوند پر مفهوم پوهېدل.

پوښتنه:

تاسې پوهيرئ چې ژوند څومره ارزښت لري؟

ژوند د الله ﷻ لوی نعمت دی. ژوند هر ژوندي ته گران دی، رښتیا هم ژوند ځانگړې ښکلا لري. انسان یو ټولنیز مخلوق دی. په ټولنه کې ژوند کوي. یوازې ژوند د انسان لپاره ډېر بې خونده وي. مور ته په کار ده چې په ژوند کې د دین او دنیا کارونو ته پاملرنه وکړو او ژوند داسې سمبال کړو چې گټه یې نورو ته هم ورسېږي.

- زده کوونکي دې له بنوونکي وروسته په خپل منځ کې لوست ولولي.

- درې زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي، د (ژوند، بنکلا، سمبال) کلمې دې په جملو کې استعمال کړي، نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې وليکي.

- دوه، دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې ورته د کتاب له مخې یوه جمله ولولي، بل دې د املا په توګه پر تختې وليکي.

- دوه زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د ژوند په اړه دې خبرې وکړي، نور دې ورته غوږ ونیسي او بنوونکي دې مرسته او څارنه وکړي.

معنا	لغت
ترتیب	سمبال
جامعه	ټولنه
زیبایي	بنکلا
تنها	یوازې

زده کوونکي دې متن ولولي بیا دې د ژوند په باب دوې دوې کړنې وليکي او بله ورځ دې په ټولګي کې د نورو په وړاندې ولولي.

له ناروغيو مخنيوی

موخه: د متن سم لوستل، ليکل او له ناروغيو څخه د مخنيوی پر لارو چارو پوهيدل.

پوښتنه:

څه وکړو، ترڅو په ناروغي اخته نه شو؟

ددې لپاره چې ناروغه نه شو، مور بايد په خپل ورځني ژوند کې ځينو ټکو ته پاملرنه وکړو:

بايد پاک او مناسب خواړه وخورو، ځان، جامې او هغه لوبښي چې د خوراكي توکو د خوړلو پر وخت ورڅخه کار اخلو، پاک پريمينځو او لمر ته يې کيږدو. پر خپل وخت د بېلا بېلو ناروغيو واکسين وکړو. د خپلې روغتيا ساتنې لپاره سپورت وکړو، لکه چې وايي: (روغ عقل په روغ بدن کې وي) همدارنگه خپل چاپيريال پاک وساتو. په هر ځای کې د خوسا شوو موادو له غورځولو ډډه وکړو، نو بې له شکه به مو د ډېرو ناروغيو مخه نيولې وي.

- زده کوونکي دې له ښوونکي څخه وروسته په خپل منځ کې لوست ولولي.
- درې زده کوونکي دې په وار سره د تختې مخې ته راشي د (چاپیریال، روغتیا، خوسا) کلمې دې د تختې پرمخ په جملو کې استعمال کړي او نور دې د تختې له مخې په خپلو کتابچو کې ولیکي.
- دوه زده کوونکي دې د تختې مخې ته راشي، یو دې د کتاب له مخې ورته دوې جملې ولولي، بل دې د املا په ډول پرتختې ولیکي او نور دې د تختې له مخې په کتابچو کې ولیکي.
- دوه زده کوونکي دې په وار سره د ټولګي مخې ته راشي، د ځینو ناروغیو په اړه دې خبرې وکړي او ښوونکي دې مرسته او څارنه کوي.

معنا	لغت
پوسیده	خوسا
محیط	چاپیریال
مریض	ناروغ
روزه مره	ورځني
صحت	روغتیا

- زده کوونکي دې لوست ولولي، بیا دې د ناروغیو د مخنیوي په هکله درې درې کرښې ولیکي او بله ورځ دې نورو ته واوروي.

د پوهنې ترانه

پوهنه ده رڼا وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما

پوهنه ده رڼا، وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما

وطن زما يې ځان له تانه شم قربان
ته وينه د افغان ته لوړپه ټول جهان

پوهنه ده رڼا، وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما

اباد اوسې اباد وطنه ته شې بناد
مونږ سر بښندوپه تا او ساتو دې ازاد

پوهنه ده رڼا، وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما

ته کور يې هم مې گور ته پلار يې هم مې مور
ته زړه يې د اسيا زما د سترگو تور

پوهنه ده رڼا، وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما

ته ننگ يې د اريا او تاج يې د يما
ځار پر مه له تا افغانستان زما

پوهنه ده رڼا، وطن ته مو بښکلا
کتاب او قلم زمونږه رهنما